

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL306 Dil Tarixi, 3 kredit 6 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Proqram (bakalavr, magistr)	bakalavr	
	Tədris semestri	2025/2026-cı tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Fil.ü.f.d. Reyhan Mədətova	
	E-mail:	nuran2107@mail.ru	
	Telefon:	0505747612	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Çərşənbə axşamı və cümə axşamı	
	Konsultasiya vaxtı	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxt	
Prerekvizitlər	Yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	Dərsliklər: T.Hacıyev Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi I hissə Bakı,2012 T.Hacıyev Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi I hissə Bakı,2012 Xudiyev, N. Azərbaycan ədəbi dil tarixi, Seçilmiş Əsərlər. Bakı.2013 Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi I hissə Bakı,2007 Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi II hissə Bakı,2007 Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi III hissə Bakı,2007 Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi IV hissə Bakı,2007		
Tədris metodları	Mühazirə		+
	Qrup müzakirəsi		+
	İnteraktiv		+
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Fəallıq		5
	Quizlər		5+5
	Layihə		10
	Final imtahanı		40
	Davamiyyət		5
	Yekun		100
Kursun təsviri	Ədəbi dilin tarixi dövrlər üzrə ardıcılıqla öyrənilir. Dövlərin müəyyənləşməsində dilxarici hadisələr də nəzərə alınmaqla, dildaxili faktlara, üslubların yaranma və inkişafına, normaların tarixi təkamülünə xüsusi diqqət yetirilir. Təşəkkül dövrünün (qədim zamanlardan XIII əsrə qədər, XIII əsrdən XVII əsrin ortalarına qədər) və sabitləşmə dövrünün (XVII əsrin ortalarından XX əsr) leksik, fonetik, morfoloji xüsusiyyətləri, normaların yaranması və paralellik xüsusiyyətləri öyrəniləcək.		
Kursun məqsədləri	<u>Kursun əsas məqsədi</u> Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi dövrlərini öyrənilən bu dövrlərdə olan leksik, qrammatik paralelliyi öyrənmək, XIII-XIV əsrlərdə yazılmış lüğətlərin lüğət tərkibi, morfoloji xüsusiyyətləri, klassik-kitab üslubunun danışıq –folklor üslubu ilə əvəzlənməsi, XIX əsrdə elmi üslubun inkişafı, bədii üslub, yeni janr və formaların yaranmasının bədii dilin imkanlarına təsiri, publisistik və rəsmi-epistoluar üslubun yaranması və inkişafını öyrənmək.		

Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursun sonunda tələbələr aşağıdakıları edə biləcəklər: <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan ədəbi dilinin dövrləşdirilməsini və bu dövrlərin əsas xüsusiyyətlərini; 2. XIII-XVII əsrin əvvəllərinə qədər koyne qoşalığı – Təbriz və Şirvan dialektləri olduğunu; 3. Təşəkkül dövründə Azərbaycan dilində yaranmış lüğətlərin lüğət tərkibini və morfoloji xüsusiyyətlərini ; 4. XV-XVI əsrlərdə klassik-kitab üslubunun və danışiq-folklor üslubunun paralel inkişafını; 5. Sabitləşmə dövründə üslubların inkişafı ilə yanaşı yeni üslub-publisistik üslubun yaranmasını; 6. XIX əsrdə dilçilik elminin inkişafını; 7. XX əsrin 30-cu illərində lazımsız əcnəbi sözlərin dilə daxil olmasını öyrənəcəklər 		
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fəallığa görə veriləcək 5 bal tələbənin semestr boyu sual-cavabda iştirakına görə qiymətləndiriləcəkdir 2. Semestr boyu həftəlik dərş proqramına hazırlaşmalarına və ev tapşırıqlarının yerinə yetirilməsinə görə 10 bal veriləcəkdir. 3. Quizlər semestr ərzində 2 dəfə keçiriləcəkdir. Hər bir quiz 10 suallı olacaqdır. Hər 1 sual 0,5 balla qiymətləndiriləcək. Quizin ümumi balı 5 baldır. 4. Davamiyyətə görə veriləcək 5 bal zamanı tələbənin dərşdə ardıcıl iştirakı və dərşdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. <p>Qeyd: Tələbə dərşdə 25% iştirak etməzsə imtahana buraxılmayacaq.</p> <p style="text-align: center;">İmtahan haqqında</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İmtahana hazırlaşarkən dərşlərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərşin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən başqa mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar, əsasən, klassik və ya tapşırıqlar üzərində iş şəklində olacaq. 		
	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərşlik/Tapşırıqlar
1	16.09.25 18.09.25	Azərbaycan dilinin tarixi fənninin mövzusu haqqında məlumat Azərbaycan ədəbi dilinin dövrləri	T.H.AƏDT.İh, s.16-35 T.H.AƏDT.İh, s.71-105
2	23.09.25 25.09.25	Təşəkkül dövrü: XIII əsrə qədərki mərhələ “Dədə Qorqud” kitabının dili	T.H.AƏDT.İh, s.105-131 T.H.AƏDT.İh, s.157-163
3	30.09.25 02.10.25	XIII əsr Azərbaycan ədəbi dili: Həsənoğlunun dili Qazi Bührhanəddinin dili	T.H.AƏDT.İh, s.168-172

		XIII-XIV əsrlərdə lüğətlər	T.H.AƏDT.Ih, s.172-194
4	07.10.25 09.10.25	Nəsiminin dili XV-XVI əsr Azərbaycan ədəbi dili	T.H.AƏDT.Ih, s.194-229 T.H.AƏDT.Ih, s.230-273
5	14.10.25 16.10.25	Qurbaninin dili Azərbaycan ədəbi dilində Xətai mərhələsi	T.H.AƏDT.Ih, s.274-281 T.H.AƏDT.Ih, s.281-287
6	21.10.25 23.10.25	Ədəbi dil tarixində Füzuli mərhələsi Füzuli dilinin lüğət tərkibi	T.H.AƏDT.Ih, s.288-308 T.H.AƏDT.Ih, s.308-334
7	28.10.25 30.10.25	Milli ədəbi dilin yeni dövrü XVII-XVIII əsrlərdə ədəbi dil	T.H.AƏDT.Ih, s.380-392 T.H.AƏDT.Ih, s.392-435
8	04.11.25 06.11.25	Bədii üslubun yeni mərhələsi: Vaqifin dili Araşdırma imtahanı	T.H.AƏDT.Ih, s.435-456
9	11.11.25 13.11.25	Folklor-danışıq dilinin davamı:Zakirin dili Klassik-kitab dilinin davamı:Bakıxanovun dili	T.H.AƏDT.IIh ,s.44-63 T.H.AƏDT.IIh ,s.63-71
10	18.11.25 20.11.25	M.F.Axundzadənin bədii dili Publisistik üslubun yaranması: “Əkinçi” qəzetinin dil xüsusiyyəti	T.H.AƏDT.IIh ,s. 87-100 T.H.AƏDT.IIh ,s.105-1042
11	25.11.25 27.11.25	XX əsrin əvvəllərində ədəbi dil “Molla Nəsrəddin” jurnalının dili	T.H.AƏDT.IIh ,s.184-200 T.H.AƏDT.IIh ,s.201-217
12	02.12.25 04.12.25	“Füyuzat” jurnalının dili Əlifba məsələsi	T.H.AƏDT.IIh ,s.217-225 T.H.AƏDT.IIh ,s.225-232
13	09.12.25 11.12.25	XX əsrin əvvəllərində ədəbi dilinin cənub qolu Norma və üslublar XX əsrin əvvəllərində ədəbi dilinin cənub qolu Norma və üslublar	T.H.AƏDT.IIh ,s.232-252 T.H.AƏDT.IIh ,s.252-262

14	16.12.25 18.12.25	Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti:dil siyasəti və ədəbi dil I Türkoloji qurultay	T.H.AƏDT.IIh ,s.285-300 T.H.AƏDT.IIh ,s.300-319
15	23.12.25 25.12.25	Sovet dövrü Azərbaycan ədəbi dili Quiz	T.H.AƏDT.IIh ,s.319-350
		Final	